

Poština plačana v gotovini.

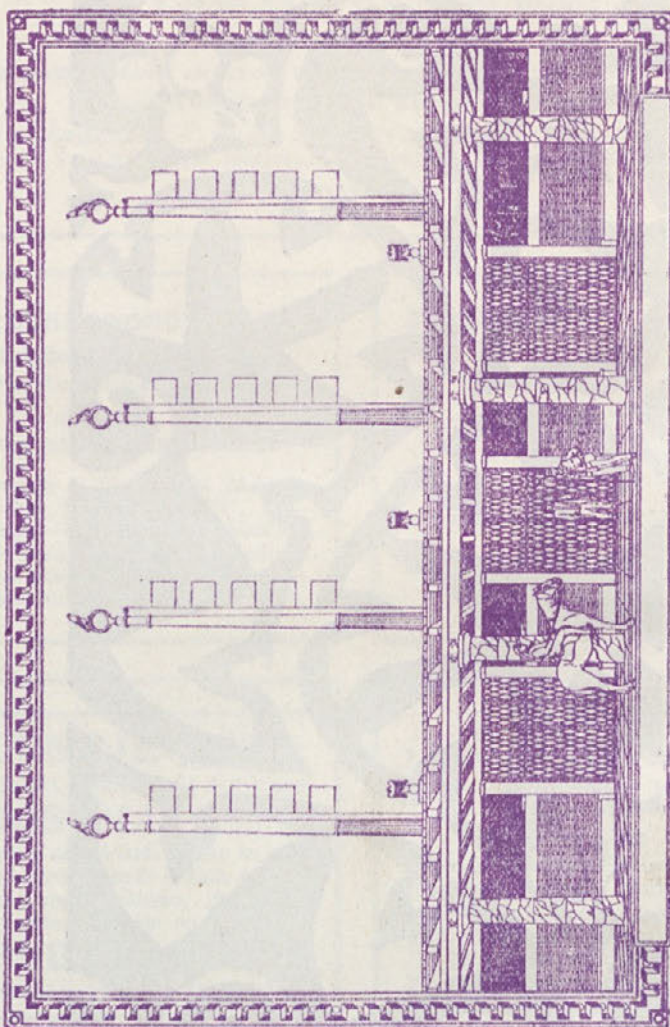

MLADOST

1928

Št. 4

P O R T A L O R L O V S K E G A S T A D I O N A

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje dr. Gregor Zerjav, Ljubljana, Vodnikov trg 4. List izdaja konzoreci „Mladosti“ (dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska cesta 88). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

F. K. R.:

Maj.

Zima je proč. Vsa narava je začela živeti novo življenje. Gorko pomladansko solnce nas ogreva, nam podžiga kri in nam daje novih moči in prožnosti, da se v svoji mladosti veselimo mladega življenja v naravi. Gozd se je pokrnil s svežo odejo, travniki in polja z zelenjem in cvetjem, ptičje petje odmeva od vsepovsod. Naše oko kar vsrkava vase lepoto pomladnega življenja in vse naše telo je prevzelo prijetno majsko občutje.

Kakšne pa so naše duše?

Tudi v naših dušah je zima proč. Tudi v njih se je stalila ledena skorja. Izginil je mrak in megla. Naše duše so se oprostile spon in okov, poživiljene so s skrivnostjo velikonočnega Jagnjeta, prerrojene so v novo življenje, polno čistosti in mladosti, v vstajenje. Tudi v naših dušah je vzknila pomlad, tudi vanje je prišel maj.

Vse stvarstvo, vsa narava je v hrepenečem pričakovanju; tudi mi pričakujemo velikega prihoda.

Kdo si, ki prihajaš, Ti mila kot luna, lepa kot zvezda, čista kot solnce, strašna kot oborožena četa?

Vse tiho...

V zvoniku se oglasi šmarnični zvon tako mило doneče čez hrib in čez plan: Pozdravljena, Kraljica maja, ave!

In zažgolet je slavček v grmovju in zašumel je gozd in polje, in vsa narava se je strnila v en slavospev: Pozdravljena, Kraljica maja, ave!

Tudi mi Orli Ti kličemo: Pozdravljena, Kraljica maja! Pripravljeni smo na Tvoj приход. Naša srca so Te pričakovala z neizmernim hrepenenjem in ljubeznijo. Poglej naše duše, izčiščene in preizkušene v ognju, sedaj čiste kot kristal!

O, Kraljica maja, ne zavrzi nas; bodi tudi naših src kraljica!

Bratje, za Njo navzgor po poti, da ne omagamo!

Bratje, za Njo, ki je naše prerrojjenje, naša mladost, naša moč in naša življenje!

In tako bo v naših dušah večen maj.

Pozdravljena, Kraljica maja, ave, ave!

Franjo Neubauer:

Tam doma!

*Ko dvigne škrjanček se spet do neba
tam doma, tam doma,
v globini sred mi radost zaigrá,
okó kakor solnéni mi žar zaiskri,
s škrjančkom v višavo mi spev poleti.*

*Ko svóboden polok čez travnik bo lil
tam doma, tam doma,
in slavček bo v grmu drobíl in zvonil,
zapojem, zavriskam v pomladni večer:
»Od dóma ni lepšega kraja nikjer!«*

*Zapojem od sreče pomladne razvnet
tam doma, tam doma,
da fantov krepkéjših in zalskih deklet
bogati in širni ves svet ne pozná,
kol jaz jih poznam tam doma, tam domá!*

Br. Janez:

Zgodba treh src.

V.

Počasi je stopal Tilen proti vasi. Težak in premišljen je bil njegov korak. Tako se s polja vrača kmet po vročem dnevu. Misli na prestani trud, ki mu je iztisnil marsikatero srago raz čelo; vendar je v srcu zadovoljen in obžarjen s tistim tihim resničnim veseljem, ki ga edino rodi stvariteljsko delo.

Dan, kakor je bil danes — je razmišljajl Tilen — je preizkušnja notranje sile naših vrst. Ne zunanje. Na godbo in bleščeči zunanji nastop ni težko dobiti ljudi. Na preizkušnji je notranja sila. Ali se je naša prireditev ločila od onih, ki jih prirejajo nasprotniki?

Tilen tehta natančno in pošteno. In srce je zadovoljno sodbe: Vzdržali smo! Marsikaj še manjka, da. Fantje so kasnega srca, nimajo še smisla za skupnost. Toda bilo je vse dostojno, lepo. Nič izgredov, nobenih neokusnosti, shajali so brez pijancev. — Ni še noč in že je vse pospravljeno na Kamnu.

— Prav za prav — sklepa bodro Tilen — če naučimo ljudi, da bodo znali biti veseli brez greha, smo storili mnogo. Potem bodo šele dostopni za pravo veselje ...

Zadovoljno stopa Tilen in ne sliši drobnih korakov, ki urno drobe za njim, dokler se tik ob njem ne izobliči dekliška postava.

Olga je videla, kako samcat stopa Tilen preko polja in je pohitela za njim. Do njega je imela vedno veliko zaupanje. Bil je eden izmed tistih moških nprav, ki v svojem vedenju in govorjenju dihajo samozavestno zaupanje. Neka trpka resnost in moška dozorelost na komaj nekaj let starejšem fantu je delala na deklico vedno izreden vtis. Gledala je k njemu s tihim spoštovanjem, Tilnova samoraslost ji je imponirala.

Ne samo njej. Tudi fantje so bili pod njegovim vplivom. Tilen je bil rojen voditelj fantovske družčine in bilo je samo po sebi umljivo, da so mu poverjali prva mesta v odseku.

Sedaj je ugodna prilika, da zastran Cirila govori s Tilnom. Čim prej, tem bolje. O, Tilново besedo bo Ciril že poslušal, čeprav je trmoglavec!

>Pozen si, Tilen!<

>In ti si zadnja, Olga!<

>Lep dan je bil! Ali si zadovoljen?<

>Bil je velik dan. In dekleta ste mnogo pripomogla k uspehu. Posebno ti, Olga. Videl sem ...<

Deklici je rasel pogum, kako Tilen prijazno govori! Ni mu toliko prisodila, a celo ne, da bi ji delal poklone. Fant je bil malce visok in ponosen, prav kakor njegova postava. Bog zna, odkod je imel kmečki fant ponositost, katere se morda sam ni zavedal. Ali je bilo tako v krvi najbogatejšega kmeta v srenji, ali je bilo to le izraz notranje moči.

»Si se utrudila Olga, kajne?«

»Kar človek rad dela, ni težko. Vendar bi fantje lahko več pomagali.«

»Sem prav istih misli! Nekaj jih imamo pri odseku, ki so bolj za parado, kot za delo. Tem bo treba dopovedati, da je le tisti pravi Orel, ki je pripravljen za organizacijo tudi žrtvovati.« —

Zdajle je pravi trenutek, pomisli deklica.

»No, kako se kaj Ciril drži, ki je prišel pred kratkim od vojakov...«

»Županov Ciril? Danes se je močno postavil, si videla? In s tem smo ga držali zadnji čas, z obljubo, da bo vodil sprevod. Drugače se pa zanj malo bojim. Saj je dober kot duša, bil je že prej pri nas in je takoj, ko je odslužil vojake, zopet nastopil; vendar...«

»Vendar?«

»Imam vtis, da je precej lahek, da n. pr. premalo izbira družino. Res, da je iz gostilne, pa zato še ni treba, da z vsakim naveže stike.«

»Misliš Cifro?«

»Da, njega. Vedno sta skupaj in to se na Cirilu že tudi pozna.« — Ker je Tilen tako prijazen in zgovoren, si deklica upa še zadnji korak.

»Tilen, prošnjo imam do tebe, veliko prošnjo...« Velike, temne oči so se uprle vanj proseče, tiste oči, ki jih je tolikrat kradoma lovil Tilnov pogled...

»Tilen, radi Cirila te prosim. Ali bi ne hotel z njim govoriti zastran Cifre in... in vsega drugega.« Olga sama ni vedela, kaj je hotela s tem vsem drugim povedati. — »Tebe bo poslušal. Bolj bo ubogal kakor domače — ali koga drugega...«

Tilen je hitro pogledal Olgo z dolgim in globokim pogledom. Deklica je čutila njegov pogled in ko bi ne bil že mrak, bi fant videl, kako je rdela globoko do tilnika. Je povedala preveč? Kaj si bo mislil Tilen o njej?

»Veš, da sem županovim za mnogo hvaležna. Bili so mi oče in mati, skrbeli so zame, kakor za svojo, ko nisem imela nikogar... Pa jih vidim, kako jih Ciril skrbi... zlasti sedaj, ko je od vojakov prišel nekam spremenjen...«

Deklica je čutila, da ni čisto odkritosrčna in je še bolj zardevala. A Tilen ni nič videl in komaj spočeto slutnjo je razpršila deklinina ravnodušnost. Up, spočet iz lastnih želj, nas često vara, da mu sledimo mimo resničnosti v bajno kraljestvo rožnih sanj in smo srečni v svoji samoprevari. Fant je čutil, da se uresničujejo njegove najtišje želje. Ob njegovi strani je deklica, do katere so najbolj skrite misli tkale zlati most. Ob njem stopa, njena mila ženskost ga opaja. Šele sedaj ve, kako zvonek in prijeten je glas, ki prihaja iz tistih mehkih in zamišljenih ustnic. Njena navzočnost ga spravlja v nekakšno mrzlično stanje. Obljubi vse, obljubi še več, kakor deklica prosi. Da, hoče se pobrigati za Cirila in nanj paziti. Storil bo vse, kar je v njegovi moči. Prav za prav je to njegova dolžnost, saj je predsednik odseka...

Svit prvih luči je šinil v topel večer, ko sta stopila v vas. V živem pogovoru nista opazila temne sence, ki je prav tedaj hušknila na županovem vrtu. Preslišala sta šum suhljadi, ki se je drobila pod neznančevo nogo. Olga je mislila na Cirila, ki ga bo otela močna Tilnova roka, a fantu je rajalo srce ob nenadnem srečanju z drago deklico.

Nocoj se mu ni mudilo domov. Še bolj umerjeno je krenil krog vasi čez polje proti Kalu, kjer je stala njegova domačija. Nevidna roka je razgibala

v srcu nove strune, ki so izzvenele v nepoznano, opojno pesem. Dotlej Tilen ni bil vaje teh melodij, zato je prisluškoval tem slastneje.

Morda se je baš radi tega v tej uri zavedel, kako brez ljubezni in trda mu je bila mladost. Ni ga ogrevala materina ljubezen. Umrta je mati, ko je bil še nebogljjen otrok. Rastel je ob očetu, ki je bil sicer skrben, a redkobeseden in grčav mož. Poznal je le delo in molitev. Nič drugega tudi ni učil svojega sina. Na velikem posestvu je moral zgodaj prijeti za vsako delo. Težka je bila gruda in z znojem omočen kruh, ki se ga je učil jesti.

Nedeljski popoldnevi so bile edine ure oddiha. Včasih ga je oče vzel s seboj preko polja, ki se je prostrano gredo po nizkih vzpetinah. Bili so to odbrani trenutki posebnega razpoloženja, ko je sivi mož morda hotel pokazati nežnost. »Glej, Tilen, vse to je naše doli do vrbovja ob potoku.« Glas se mu je raznežil in v očeh je sijal ogenj, ki ga fant ni doumel.

Obrnila sta se in Tilen je videl pred seboj gosto zarastel hrib, v katerem so pošumevali smrekovi gozdovi kakor morje. Oče je zopet stegnil roko: »Tudi to je naše!« In potem je kazal doli k reki v dolino, kjer so se belile obširne senožeti, in gori v planino, kjer so zelenele sočne livade in se je pasla številna goved: vse Kalsko! O, Kal je bilo obširno posestvo in ponosni kmetje so gospodarili na imoviti zemlji.

Težak, svež vonj stoletnega gozda in topel vzduh zorečega polja sta se srečavala na malem gričku in objemala tiho domačijo. Lepo je bilo na Kalu! In Tilen je mnogokrat zasanjal v krasni svet in trepetajočih nosnic vpiljal vase razkošje domače grude. Če ga je videl oče tako zasanjanega, mu je obšlo trdi obraz kakor ganotje. Za sinovim pogledom je plavalo njegovo oko preko poljane. »Tilen, vse to bo tvoje, če boš pameten.«

In Tilen je bil pameten. Ves kakor oče. Delaven, tih in zamišljen. Zemljo, ki sta jo znojila z očetom, je vzljubil kakor drugo mater. Očetu se je širilo srce, ko ga je opazoval tako delavnega in skrbnega.

Pa leta so tekla in rast je pognala v zorenje. Kaj se je zgodilo, da je Tilen naenkrat začutil tesnobo okrog sebe. Obširni Kal se mu je zožil v majhen svet. Preko gora so hitele misli do nove, lepše zemlje, ki jo prepletajo srebrni potoki in močijo šumne reke. Sredi dela mu je splavala misel za obzorje, da sam ni vedel ne kod ne kam.

Kakor nikdar prej, je njegov pogled pričel uhajati dol v vas. Zvečer je odtam prihajala pesem in vrisk... Zaželel si je družčine, mlade, vesele, polne takega življenja, kakor ga je čutil v svojih žilah. Šel je med fante in ponesel s seboj vso tehtnost samorasle kalske zemlje, ki je govorila iz njegovih kretenj in besedi. Našel je v odsek, kjer mu je kakor samo po sebi pripadlo vodilno mesto.

Srečna in bogata so bila ona leta, ko je sredi dela pozabljal na vso muhasto dobo tistih dni. Sam ni vedel, ne kako ne kdaj je iz tihega, skoraj boječega fanta zrastel v preudarnega, resnega moža s tehtno besedo, ki je veljala navzgor in navzdol.

A nekega dne je zaustavil korak in prisluhnil vase. To je čas, ko gredo mlade zarje v zenit in mož izmeri svoj dan. Prisluhnil je vase, ker je čutil, da se v njem zgošča življenje za rodove. In v duši je ostal privid, ki se ga je dotlej upala dotakniti le sramežljiva misel. Na ponosnem Kalu gospodari Tilen... Bela hiša se smehlja v dolino... in okrog nje je vzbrstelo novo življenje... Na prag je stopila mlada, brhlka gospodinja, da pogleda za malčki... Čelo je zasenčila z roko, da vidi, ali se že vrača on, Tilen, mladi gospodar...

Kdo? Katera?...

Z utripajočim srcem je iskal vase. Kje je bitje, ki naj izpolni praznoto v njegovem življenju. Ali more najti srce, ki bo ob njegovi strani zvesto uživalo isto srečo in enako doživljalo nesrečo?...

Kdo naj doume tajne človeškega srca! Katere so tiste skrivnostne vezi, ki združujejo srca močnejše kot kri in postava? Čedne, čednostne in bogate so se ozirale za Tilnom svetlih oči. Kalski Tilen, to bi bilo nekaj! Kjer bi potrkala z očetom, ne bi bila odbita. Očetje so mešetarili, fantje namigavali...

A Tilen je šel svojo pot. Vendar brezbrizen ni bil. Iz vseh tihih sanj se je izoblikovala vedno ista podoba deklice, skromne, tihe in dobre, s svetlimi kodri in vdanimi očmi. Tilen ji sprva ni upal dati imena. Je res ona? Da, vedno ista, vedno lepša, vedno bolj ljubljena. Kdaj se je udomačila njena podoba v njegovi duši... Olga!

Tilen ni bil pomehkužen sanjač. Resen napor in neprestana delavnost sta ga obvarovala vsakega mehkužnega sanjarjenja. Njegovo lepo oko je bilo čisto in široko čelo jasno. Ženska mu je ostala tuje, skrivnostno bitje, kateremu se je bližal le s spoštovanjem. In bolj kot vse druge je spoštoval Olgo.

Zato je zlasti pred njo skrival skrivnost srca. Včasih ga je obšla želja, da bi stopil do deklice, jo prijel za roke in vprašal naravnost: Olga, hočeš biti Kalska? A ona je tako mlada in vsa solnčna. Bog ve, kaj bi odgovorila? Kalska bi bila končno vsaka rada, če ne radi Tilna, že radi Kala...

In tako se je zopet premislil in ni niti želel gotovosti. Bal se je, da bi mu jasnost razpršila lepe sanje, prevrgla svetlo stavbo, ki jo je ustvaril v duši.

A danes! Zaupljivost v zadevi njenega mladostnega tovariša — ali ni znak zaupanja. O, uresničiti hoče Olgina pričakovanja in storiti še več! Cirila vzame v roke, da ne bo več onegavil s tistim potepom. Že radi Olge...

(Dalje.)

I. Dolenc:

O varčnosti. O zabavi.

Ko je ta ali oni bravec prebral članek: Kako naj varčujemo? se je gotovo vprašal: Kaj naj pa počnem ob nedeljah? Ali naj ne hodim več v gostilno?

Tega nikakor nočemo trditi. Dasi smo mnenja, da je v Sloveniji daleč preko polovice vseh gostilen nepotrebnih, vendar radi priznavamo, da je tudi stan gostilničarjev potreben, v našem času v znatnem številu celo neobhodno potreben. Tu ne govorimo o tujskem prometu, o popotnikih in o vseh drugih, ki morajo v gostilnah iskati hrane in prenočišča. Gostilna ima svoj pomen tudi za družabno shajanje ljudi, torej za oddih in za gojitev družabnosti. Vsak človek mora gojiti družabne stike z okolico, sicer postane čudak, posebnež. Tudi za svoj oddih mora vsakdo poskrbeti. Mirno lahko trdimo, da tisti človek, ki si ne zna privoščiti nikakega oddiha, tudi ne zna delati. Vsak stroj je treba mazati, tudi volu moraš privoščiti počitka. In če si ves teden garal, da si zadostil dolžnostim svojega stanu, imaš polno pravico do zabave v nedeljo. Tudi duh mora priti na svoj račun. Človek se mora od časa do časa prav iz srca porazgovoriti s prijatelji, se zabavati, nasmejati, prav kakor je rekel veliki učitelj življenske modrosti, pesnik Horac: »Sladko je ponoreti ob pravem času.« Vsak izmed nas je že poskusil tole. Ves teden te je kaj skrbelo, jezilo ali »greblo«. Kamor si šel, je šla s teboj tvoja žalost, tvoja skrb. V nedeljo si pa šel n. pr. v društvo. Na odru so peli, nato igrali dovtipno igro, da so se nekaterim oči kar solzile od smeha. Po igri zabava v društvenih prostorih ali v gostilni. Zapeli ste. Morebiti si še zaupnemu prijatelju potožil, kaj te teži — boljše rečeno: kaj te težilo. Kajti zabava v družbi je vplivala na tvojo žalost kakor solnce na sneg spomladi: vedno manj je je bilo. V srce se ti je vračal pogum, na usta smeh. Pa te je še prijatelj potolažil: »Kaj si boš to tako jemal k srcu! Kolikokrat se komu pripeti kaj takega!« In olajšan ter pomlajen si šel v ponedeljek zopet na delo.

Nekoliko dolgo smo se morebiti zadržali pri govorjenju o potrebi odmora, to pa radi tega, da preprečimo kakršnokoli mnenje, kakor da bi se ne zavedali potrebe oddiha ali pa celo mladini ne privoščili veselja. Ne! Dostikrat je treba tako reči, kakor nas uči Levstik:

Veseli bodimo, bratje, veseli!
Vetrovom skrbi grozeče
oddajmo, togo in žalost,
oddajmo kesanje!

Kar pa hočemo odločno naglasiti, je tole: ne iščimo oddiha v alkoholu! Če greš v gostilno, pojdi tja samo radi družbe, ne radi pijače! In ne išči oddiha v tem, da ubijaš svoje telesne in dušne moči! »Maček« še nikdar ni bil oddih! Žalostna in odurna prikazen je, če vidiš človeka, ki v ponedeljek počiva od nedeljskega »oddiha«!

Nič pa ne prikrivamo, da je naša želja, da bi se fantje učili iskati v nedeljo oddiha tudi izven gostilne, bolje rečeno: predvsem izven gostilne. Saj to po mnogih krajih delajo že itak. Ob nedeljah obiskujejo sosede, se sestajajo z znanci itd. Koder imajo društveni dom, bi moral biti ta dom priljubljeno shajališče fantov. Samo odbor, ki vodi društveni dom, naj stori vse, da bo ob nedeljah in tudi ob delavnikih zvečer dom gostoljuben proti vsem, ki prihajajo notri. V tem oziru naj se gospodar društvenega doma uči od — gostilničarja. Kakor veš za gotovo, da boš v gostilni prijazno in gostoljubno sprejet, tako naj bo tudi v društvenem domu.

Tistim fantom pa, ki so med tednom zaposleni z delom v zaprtih prostorih (mnogi industrijski delavci, rokodelci, uradniki i. dr.), prav posebno priporočamo nedeljske izlete. Na ta način pač porabijo nedeljo tako lepo, da je lepše skoro ne morejo. To velja zlasti za naša mesta. Vzemimo n. pr. Ljubljano! Iz Ljubljane lahko napravite nbroj lepih izletov, ki vas prav malo stanejo. Omenimo jih na kratko nekaj:

Večina izletnikov se vozi ob nedeljah na Gorenjsko: Šmarna gora, Sv. Katarina in Sv. Jošt so predvsem cilj njihovega izleta, ako jih pot ne vodi na planine. O planinstvu danes ne bomo govorili, ker hočemo opozoriti le na manjše nedeljske izlete, ki so zvezani z majhnimi stroški. Tu pa pride Dolenjska prav tako v poštev kakor Gorenjska. Pojdi n. pr. s postaje Laze pri Ljubljani na Janče, od tu pa ali v Litijo ali preko Prežganja v Višnjo goro! Spoznal boš ljubek, dasi prav malo poznan kotiček naše zemlje. Če se pa pelješ še postajo dalje, greš lahko iz Kresnic na hribček Sv. Miklavža, od tu pa ali po grebenih proti Ihanu ali pa preko Moravč v Domžale. (Cesta je nekoliko dolga, okroglo tri ure, a enkrat jo je vredno premeriti.) Iz Kresnic vodi tudi cesta na Vače, solnčno gorsko vas, kjer je v bližini vse polno gomil iz stoletij pred Kristusovim rojstvom.

Znan izlet iz Ljubljane je Vrhnika s svojimi pokrajinskimi lepotami (Sv. Trojica, Močilnik) in s svojimi spomini na Cankarja.

Mikavna je pot preko Iga na Kurešček. Ko boš užival obširni razgled s te gore, boš razumel, zakaj so v časih turških vpadov kurili na vrhu (odtod ime!), da so grmade daleč naokoli sporočale prebivalstvu tužno novico. S Kureščka pojdi na Turjak in od tu preko Rašice (rojstne vasi Trubarjeve) v Velike Lašče, domovino Levstikovo in Stritarjevo.

Če hočeš žrtvovati nekoliko več denarja, se pelji do Stične, oglej si samostan, pojdi na Muljavo v kraljestvo Desetega brata, od tu pa preko Krke in čez hrib v Dobropolje!

Naj zadošča — saj smo tu itak deloma ponovili stvari, o katerih bo poročal tudi dijaški list »Mentor«, če še ni. (Oba članka za »Mladost« in za »Mentor« — sta bila namreč napisana v decembru 1927; ne vemo pa, kateri bo prej

izšel.) Kakor smo tu navedli par izletov za Ljubljance, tako lahko sestavi vsak odsek sličen pregled mikavnih izletov za svoj kraj.

Goethe, veliki nemški pesnik in mislec, pravi, da se pameten človek največ nauči na potovanju. Te besede veljajo kolikor toliko tudi za manjše izlete. Če ti vreme ne bo posebno nagajalo ali če ne boš imel kakih drugih nepričakovanih sitnosti, boš prinesel z vsakega izleta lepe spomine domov. (Spomini so morebiti včasih še lepši nego izlet sam.) Kako lepa je vedno narava, pa naj je odeta v pomladno zelenje ali polna pridelkov ali pa uspavana v zimskem miru! Kot vojak si bil morebiti v južnih krajih naše države, prevozil si našo državo od enega konca do drugega. Mar si našel kraje, ki bi se po lepoti mogli meriti s Slovenijo? Če se boš navadil na nedeljske izlete (pa ne vedno na isti kraj, ampak če mogoče vsako nedeljo kam drugam!); boš spoznaval svojo domovino bolj in bolj in boš od leta do leta bolj zraščal ž njo. Čim več je boš prehodil, tem milejša ti bo, tem bolj boš hvalil Boga, da nam je dodelil ta krasni svet. Kar smilili se ti bodo tovariši, ki presede nedeljo v gostilniškem dimu. Poln moči in svežosti boš šel v ponedeljek na delo, teden boš preživel v spominih na minuli izlet in v upanju na naslednjega. Od leta do leta boš močneje čutil za Krekom:

Ali je lepa naša zemlja dedna,
vredna je bojev in ljubezni vredna!

Mehikanski junak.

(Joahim de Silva y Carrasco).

Iz španskega prevedel urednik.

IV. poglavje. Zvest do smrti.

Ljubezen do katoliške Cerkve in gorečnost, s katero so jo branili pred sovražniki, sta po besedah sv. Očeta najznačilnejši lastnosti mehikanske mladine. Ta edina misel je bila duša vsega Joahimovega dejanja in nehanja. Ganljivo nam to opisuje pismo njegove matere, iz katerega spoznamo tudi zgledno zvestobo mehikanskih katoličanov.

»Tacubaya, 2. oktobra 1926. — Ljuba sestra Asuncion! Čeprav sem že dolgo videla, kako se moj sin neustrašeno vojskuje za sveto stvar, vendar nisem mislila, da se bo tako kmalu ločil od nas in odšel v nebesa. Rekel mi je: ne boj se, mati; Bog mora za nas skrbeti. Večkrat sem bila vsa potrta, toda njegov zgled mi je vtil novega navdušenja za sv. vero. Njegovo življenje v zadnjem poldrugem letu je bil pravi smrtni boj zanj in zame. Komaj je kaj spal in jedel. Pri vsakem novem napadu na Cerkev, pri vsakem zasramovanju, pri vsakem novem grozodejstvu je vsled notranjega razburjenja postal bled in iztisnil besede: to se ne da dalje prenašati. Slednjič nam je zdravnik rekel, naj mu nobenega časopisa več ne damo v roke, zakaj njegovo zdravje je že zelo izpodkopano.

On in moj mlajši sin Ignacio sta bila dvakrat v ječi, češ da sta širila revolucionarne letake. Pa ne misli, da sta moja sinova edina hrabra bojavnika Kristusova. Veliko jih je in vsi Joahimove starosti ali še mlajši. Čist in plemenit je njihov značaj, ravno njihovo mišljenje in delo. Toda divje zveri v našem cirkusu so bolj krvoželjne kakor so bile zveri v amfiteatrih poganskih cesarjev.«

V drugem pismu nam pripoveduje mati: »Joahim ponoči večkrat ni mogel spati. Da ne bi motil brata Luisito, ki je spal v isti sobi, je vstal in šel na hodnik. Morala je pač biti druga ali tretja jutranja ura. Ker vsled razburjenja tudi jaz nisem spala, sem šla ven in sem ga našla, kako je z rožnim vencem v desnici zrl proti nočnemu nebu, ki je tako lepo, posebno v mesečini.« (Pismo na sestro Asuncion, februarja 1927.)

Velika bol, ki je težila njegovo junaško dušo, pa nikakor ni zaprla njegovega srca za vse potrebe svojih najbližjih. Z uprav materinsko ljubeznijo je pomagal sestri, ki se je v težkem trpljenju zatekla k njemu. Tu se je pokazalo, da kakor je bil mož dela in boja, je pa imel v prsih tudi sočutno srce. Znal je, tako nam poroča mati, vso strto sestro zopet dvigniti z dobrohotnimi, tolažljivimi besedami in obenem z modrim

in odločnim nasvetom. »On je pač takrat največ trpel, več kot sestra.« (Iz istega pisma.) Vsi člani Silvove rodbine so Joahima prav posebno ljubili in vsled njegovega zares zgledega življenja so ga tudi spoštovali. »Nekega jutra,« pripoveduje zopet mati, »mi je rekel Luisito ves ginjen: »Joahim je svetnik. Ko bi bila ti slišala, kaj mi je sinoči pripovedoval.«

Mehikanski junak.

Kadar se je hotel malo odpočiti, je brat skrbno pazil, da ga ne bi kaj zbudilo ali mu motilo spanje.

In njegove sestre priznavajo, če so morale kdaj plačati račun za nepotrebne stvari, so se bale, da bi jih Joahim ne videl.

Iz istega pisma razberemo tudi razmerje matere do sina. Nežno ga je ljubila, dasiravno on ni hotel veliko slišati o zunanjih dokazih ljubezni. »Nikdar ga nisem poljubila, ker on tega ni hotel. On me je poljubil samo za slovo, kadar sem šla z doma, in zvečer, ko sem mu dala blagoslov. Kadar vsled dela ali razburjenja ponoči ni mogel spati in potem zjutraj ni mogel vstati, da bi šel kam skrivaj k sv. obhajilu, sem čula nad njegovim spanjem in mu sama prinesla zajutrek v posteljo. Nekega jutra sem pokleknila pred posteljo, češ da pripravim desko za obed. Rada bi ga bila poljubila, pa ga vendar nisem, da bi mi ne zameril.

Nekoč je mislil, da ima vročino, pa me je prosil: Mati, poglej, ali imam vročino? To priliko sem porabila, vzela njegovo glavo v svoji roki in mu rekla: Pa če bi mogla samo z ustnicami spoznati, ali imaš vročino... in pri tem sem ga skrivaj poljubila na čelo.«

»Pri neki drugi priliki,« nam pripoveduje mati na drugem mestu, »sem se dala pregovoriti in sem šla v kino. Žal sem videla nek slab film. Nisem imela miru, dokler nisem skrivnosti razodela Joahimu. Ljubeznivo mi je rekel: »Nikar ne hodi, če tudi hočejo drugi iti!« — »Pa saj so mi rekli, da je lepo delo.« — »Dobro, mati, potem pa tebe ne zadene nikaka krivda, zakaj storila si nekaj, o čemer nisi vedela, da je slabo. Toda v bodoče nikar več ne hodi!« (Iz istega pisma na sestri.)

V teh pismih, ki jih je pisala mati brez slutnje, da bi jih kdaj utegnil brati kdo drugi razen najbližjih sorodnikov, govori popolnoma odkrito, brez pretiravanja. Lepe poteze Joahimovega značaja, ki se nam odkrivajo v teh pismih, nam pokažejo plemenito sinovo srce v polni svetlobi. Krasno kakor pomladanski cvet se je odkrila duša mladega junaka pred našimi očmi. Prav kmalu pa naj ga že zlomi neusmiljena zlobna roka! (Nadaljevanje sledi.)

Carantanus:

Naše narodno občestvo.

(Konec.)

Če greš na Jesenice in potem dalje v Rateče in še dalje preko meje v Kanalsko dolino, si prišel v deželo Koroško, a v državo Italijo. Toda narečje, ki ga govore Slovenci v Kanalski dolini, je isto, kot ga govore na Gorenjskem od Jesenic naprej. V drugo deželo in v drugo državo spadajo ti Slovenci, in vendar, oni so naši, oni tvorijo z nami eno narodno celoto, oni pripadajo občestvu slovenskega naroda.

Vzporedno s Kanalsko dolino poteka Ziljska dolina. Kakor kanalsko tako tudi ziljsko slovensko narečje ni nič drugega nego nekoliko spremenjeno gorenjsko narečje. Tudi ti Slovenci, slovenski Ziljani, so kri naše krvi in tvorijo del naše narodne celote. Tudi oni pripadajo občestvu slovenskega naroda.

Ali pa se popelji z Jesenic skozi predor na Koroško. Prišel si v slovenski Rož. Tudi slovensko rožansko narečje ima zelo mnogo sličnosti z gorenjskim narečjem. Tudi tu, v Rožu, govorijo »čê« namesto »kje«, »četna« namesto »ketna«, »čita« namesto »kita« itd. Slovensko narečje, ki se govori v Podjunski dolini na Koroškem, se zopet zelo približuje govorici štajerskih Slovencev. Vidimo, koroška slovenska govornica je prava slovenska govornica in je s tisočimi nitkami zvezana z govornico sosednih slovenskih narečij na Kranjskem in Štajerskem.

Kakšna budalost je torej, če zdaj koroški nemški »učenjaki« trdijo (iz političnih vzrokov seveda), da govore koroški Slovenci neki poseben jezik, ki se ne more imenovati slovenski! Da govore jezik, bistveno različen od govornice ostalih Slovencev, neko mešanico, ki ni ne nemški ne slovenski jezik! In vendar najdemo v koroških slovenskih narečjih pristne, stare slovenske izraze, ki so n. pr. na Kranjskem v vsakdanji govorici nepoznani in se rabijo samo v pismenem slovenskem jeziku. Kar pa tiče germanizmov, jih pa najdemo v isti meri v kranjskih in štajerskih slovenskih narečjih.

Slišal sem nekoč koroškega učitelja-odpadnika, ki je na javnem zborovanju takole »učil« našo ubogo koroško rajo: »Vaš materni jezik ni slovenski, ampak vindišarski. In vi niste Slovenci, ampak vindišarji.« Šaljivo, a jako dobro je odgovoril nekoč koroški Slovenec Nemcem, ki so trdili, da govornica koroških Slovencev ni slovenska, marveč »vindiš«: »Naš jezik je slovenski, a vi ga imenujete »vindiš«, nas Slovence pa »Wenden« in »Windische«, ker morate vi tukaj svoj jezik obrniti (wenden).« — Zgodovinsko dejstvo pa je, da so nas Slovence vse skupaj Nemci od nekdaj nazivali »Windische«, od »Wenden«. Ime »Slovenci« so Nemci začeli rabiti šele po vplivu Slovencev, ki so nemški izraz »Windische«, »windisch« kot razžaljiv odklanjali.

Nekaj sličnega kot sedaj koroški Nemci o Slovencih na Koroškem so trdili Madžari o slovenskih Prekmurcih. Namreč, da niso Slovenci, ampak »vendi«. So morali pač tudi oni svoj jezik na Prekmurskem obrniti! In mogoče ne bo dolgo, pa bodo prišli tudi Italijani na dan s podobno modrostjo!

Iz političnih vzrokov hočejo naši neljubeznivi sosedje razbiti slovensko narodno občestvo, da bi potem obmejne dele Slovencev popolnoma odtrgali od slovenskega narodnega telesa in jih asimilirali sebi. Biti moramo na straži. In čim bolj si prizadevajo, da nas razdružijo, tem bolj moramo držati skupaj. Tem bolj moramo misliti in se zanimati za one naše ločene brate, ki nam jih nenasitnost naših sosedov hoče ugrabiti. Tem bolj moramo gojiti v sebi čut skupnosti, vzajemnosti, občestva vseh Slovencev. In s čutom občestva vseh Slovencev hkrati tudi čut občestva vseh Jugoslovanov in vseh Slovanov!

Učakal rad bi srečni dan,
dan našega združenja,
bi zrl kako en krov prostran
čez dom se ves razpenja.
Naš prapor bi na krov pripel,
dom blagoslovil bi vesel:
»Bog živi vse Slovence,
pod streho hiše ene!«

Simon Gregorčič.

Brat! Ali imaš že orlovski molitvenik: Besede življenja? Zate in za tvoje potrebe je spisan. Naroči ga takoj in tudi drug'm fantom ga priporočaj!

Naročila na DNZ, skupna naročila vsaj 8 izvodov po znižani ceni na S. O. Z. — Cena 22 in 30 Din po vezavi.

Dr. Joža Basaj:

Slavnostni govor na VI. telov. akademiji J. O. Z.

v Ljubljani dne 4. marca 1928.

Presvetli vladika, visoki gospodje predstavniki, visokočislani gostje in prijatelji!

Zopet stopa pred vas orlovska mladina z običajno letno akademijo. Ali naj jo sodite samo po tem, kar vidite? Ali je orlovsko delo samo telesna vzgoja, samo telovadba? Ne. Orlovsko delo je vsestransko delo, »ki voljo zadeva, glavo in srce in vse troje«. Ne poleg, temveč pred telesno vzgojo gre duševna vzgoja mladine. Orlovsko geslo je: »telesa moč, duha krepost«.

Idealizem mladine.

Živimo v času materializma, v času, ko se človeška družba peha za dobičkom, zaslužkom in s tem v zvezi za uživanjem in lahkomišelnim razveseljevanjem. Živimo v času, ko bi lahko rekli, da gredo v klasje Prešernove besede: »Da le petica da ime sloveče, da človek toliko velja, kar plača«. Zato je v teh časih izredne važnosti, da se mladinska organizacija zaveda svoje vzvišene naloge, gojiti v mladini idealizem, vzbuditi v njej poznanje in prepričanje, da so visoko nad materialnimi dobrinami duševne dobrine in duševne kreposti: ljubezen do lepega, ljubezen do dobrega, smisel za nesebično prijateljstvo, domovinska ljubezen itd. Hočemo idealno mladino, katere duša plamti v svetem navdušenju za prijateljstvo in domovino, za ideale lepote in dobrote.

In še eno. Orlovska organizacija postavlja članom program zahtev in na teh zahtevah drži. Orlovske organizacije ne zadene očitek, da se radi pridobivanja in ohranitve članstva laska ljudskim strastem, Orlovska organizacija obsoja postopanje, da nekatere mladinske organizacije pod krinko kulturnosti mladino zavajajo k uživanju in lahkomišelnemu veseljačenju in jo upropaščajo.

Socialno vprašanje.

V današnjem času je prvo vseh vprašanj socialno vprašanje. Človeško družbo pretresa do zadnjih temeljev razredno sovraštvo in razredni boj. Med posedujočimi in neposedujočimi, med delom in kapitalom, med raznimi stanovi in poklici se odpirajo nepremostljivi prepadi in bojimo se, da se bodo prepadi širili in rasli vse dotlej, da zagori požar krvave svetovne revolucije, ki vse izračna s tem, da vse uniči.

Orlovska organizacija se zaveda, da mora socialni izobrazbi in socialni vzgoji mladine posvečati največjo pozornost. Na fantovskih večerih se kaže fantom s predavanji in razgovori socialno in gospodarsko stanje sodobne družbe. Kažejo se pa tudi hibe in socialne krivice, ki jih predstavlja sedanji družabni in gospodarski red. V orlovskih odsekih se vrši s trajnim in sistematičnim delom socialna vzgoja mladine za vredne in pravične člane družbe, za take člane, ki se zavedajo, da je prvo dolžnost, pravice pa le toliko, kolikor so dolžnost izpolnili. Za take člane, ki se zavedajo, da je temeljna socialna reforma reforma samega sebe, čim večja podreditev osebnih koristi pod splošne koristi družbe. In upravičeno trdimo, da ima socialna vzgoja v prijateljski fantovski družbi, v kateri se zbirajo fantje brez ozira na razlike v izobrazbi, poklicu in premoženju, največ uspeha.

Uspeh Orlovške socialne vzgoje je pa zagotovljen najbolje s tem, ker je ta vzgoja postavljena na najgloblji in najtrdnjši temelj: na versko prepričanje. Kdor bo praktično in dosledno izvajal temeljno zapoved krščanstva »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«, ta bo gotovo vreden in pravičen član družbe.

Vzgoja volje.

Orlovstvo je mladinska organizacija. Problem vzgoje mladine, ki je šoli odrasla, pa obstoji v tem, ali bomo znali razviti v mladeniču njegove notranje sile, da kljub vsem težavam in zaprekam hoče in more hoditi pota kreposti. Na to plat vzgoje polaga Orlovska organizacija prav posebno važnost. Saj se zavedamo, da bodo iz naših vrst prihajali možje poštenjaki, možje značaji, ako jim bomo znali razviti hrbtenico značaja, močno voljo. Prav tako pa se tudi zavedamo, da bomo narod slabitev, ako se posamezniki ne razvijejo v močne značaje. Posebno v današnjih razmerah tudi čutimo, kako na vseh straneh potrebujemo mož značajev kot stebre dobrih družin, kot nositelje dela, reda in poštenja v občini, v kulturnem, socialnem in političnem življenju naroda in države.

Dobro vemo, da je prvi pogoj za zdravo javno življenje v vseh edinicah družbe od družine preko občine do države, da to javno življenje vodijo resni možje, pošteni možje, značaji.

Državna misel.

Letos bomo praznovali desetletnico ujedinenja v naši narodni državi. Orlovska organizacija se te obletnice veseli, saj jo bo praznovala z zavestjo, da je v tem desetletju doprinesla obilen delež k ureditvi in utrditvi naše mlade države, da je s pridnim in vztrajnim delom na vzgojnem polju pomagala graditi temelje naše narodne države.

Mi smo državotvorno delali in vzgajali tisoče dobrih državljanov. Kakor smo na eni strani mladino navajali k redu, disciplini in podreditvi osebnih interesov pod skupne interese, tako smo na drugi strani gojili smisel za svobodo poedinca in za svobodo naroda. Vzgajali smo resne delavce, vzgajali pa tudi neustrašene bojavnike, ki radi narodove svobode znajo izpolniti najvišjo dolžnost in žrtvovali svoje najdražje za domovino.

Pisatelj Finžgar nam je zapisal na prapor geslo: Bogu otroci, domovini sinovi, hlapci nikomur. Na naš skupni prapor orlovske armade pa nam je napisal mojster Plečnik geslo: Bog in domovina.

Priznanje in zahvala.

Druga stadionska loterija je dosegla popoln uspeh. V Ljubljani je bilo zanimanje za našo loterijo tako veliko, da je sreček zmanjkalo.

Zasluga, da je uspeh naših loterij tako nenavadno dober — tudi pri I. stadionski loteriji so srečke popolnoma pošle — gre v prvi vrsti organizaciji; naše zavedno, delavno in požrtvovalno članstvo je izpolnilo svojo dolžnost v polni meri.

Orlovstvo je prodalo 29.669 sreček, in sicer Orli 27.772, Orlice pa 2197 kom.

Izid loterije nam najbolj osvetljuje notranjo silo orlovstva: organizacija, koje članstvo s tako energijo in vztrajnostjo deluje za svoje cilje in svoje ustanove, kot je pokazalo orlovstvo pri II. stadionski loteriji, sme in more samozavestno gledati v bodočnost, zaupajoč v svojo moč.

Uspeh loterije ni le v korist Stadionu, marveč je barometer za položaj orlovstva: za njega ugled, zaupanje in naklonjenost, ki jih uživa v slovenskem narodu. To nam je prijeten dokaz, da stopamo po pravi poti.

Predsedstvo S. O. Z. izreka vsemu članstvu, ki je zastavilo svoje moči za loterijo, priznanje in zahvalo; prav posebno pa se zahvaljuje onim edinicam, ki so iz lastne iniciative naročale in razpečavale srečke.

Nagrado za svoj trud bomo prejeli dne 1. julija, ko bomo na S. O. Z. prireditvi opazovali naš mogočni Stadion.

Pripravljaj se z vso resnostjo na ta veliki dan!

Bog živi!

Predsedstvo S. O. Z.

Od zmage do zmage.

Letošnje leto se prav posebno odlikuje po zanimanju in uspehih, ki jih žanje naše orlovstvo. Ljubljana še nobeno leto ni posvetila toliko pozornosti orlovstvu kot letos; utrip Ljubljane pa se je baš letos prenesel s tako silo po vsej Sloveniji, da mirno lahko rečemo: Vsa Slovenija gleda na Ljubljano in pričakuje poročil o orlovskih uspehih.

Dvakrat smo to leto napolnili unionsko dvorano do zadnjega koticčka; obakrat pa je moralo veliko število občinstva oditi, ker jih dvorana ni mogla sprejeti v svoje gostoljubno naročje.

To sta bili dve zmagi orlovskega dela: 4. marca akademija J. O. Z., 25. marca žrebanje II. stadionske loterije.

Ljubljana stoji pod mogočnim vtisom navedenih dnevov, a vendar jo glavno še čaka: dne 1. julija bo orlovstvo svoje dosedanje uspehe kronalo z zmagoslavnim pohodom po Ljubljani. Tretjič se bo napolnila unionska dvorana, napolnil pa se bo tudi orlovski Stadion.

Še dobra dva meseca in vsi pravi Orli bodo pohiteli na stadionsko prireditvev, da pokažejo ono silo in moč, ki je vzrok, da vsaka orlovska zamisel obrodi silen sad — sestali se bodo vsi delavci in obdelovalci širnih orlovskih poljan.

Pripravi se za ta zgodovinski dan po orlovsko!

Študij socialnega vprašanja in življenje.

(Nekaj misli.)

Tekme letošnjega leta so zaključene. Pokazale so uspeh dolge priprave v zimskih mesecih. Na fantovskih sestankih ste predelovali tvarino. Doma ste sami vzeli pogostokrat knjižico Socialna ekonomija v roke, se učili vprašanj, razmišljali o vsebini, skušali presojati po njih gospodarstvo v naši domovini in drugod. Marsikomu se je morebiti zdela ta priprava nekoliko pusta šola. Kdor pa je bil že prejšnja leta pri tekmah, se je letos že z večjim veseljem udeleževal tega dela. Zavedel se je, da je to učenje potrebno in koristno. Kdor je letos z vztrajnostjo študiral vprašanja Socialne ekonomije, je že gotovo spoznal: To je šola za življenje.

1. Kaj smo spoznali pri učenju tvarine letošnjih prosvetnih tekem? Kaj je gospodarstvo, kakšno je, kakšne sile ga vodijo, kakšno mora biti, da bo kolikor mogoče več ljudi, da bo družba deležna dobrin, ki so potrebne za dostojno življenje. Kdor hoče pomagati sebi in drugim do boljšega gospodarskega položaja, mora vedeti, če je sedanje slabo in zakaj, kako se da zboljšati. Vem, da me nekaj boli, želim si zdravja. Vedeti moram za bolezen, premišljevat, kako bi jo ozdravil. Rad bi, da bi se mi dobro godilo, da bi se tudi drugim. Vedeti moram, kaj imamo, česa ne, kje se dobi, kako se dobi ali zakaj se ne more. Zato razmišljujemo, kakšnih tvarnih dobrin potrebujemo, kako je treba z njimi delati, da bi jih bili deležni ljudje na splošno, ne samo eni, drugi pa bi hirali in umirali. Zato se zanimamo, ali je v državi dovolj tvarnih dobrin, kako so razdeljene, kako morajo biti, kateri so pogoji socialne blaginje.

2. a) Šola za življenje. Pravico imamo sodelovati v javnem življenju, pri gospodarstvu v občini, oblasti, državi. Že volivna pravica nam jo da. Zato pa je treba nekaj znati. Posamezno gospodarstvo je odvisno od splošnega v občini, oblasti, državi. In ono vpliva na to. Eden bo poklican na en način, drugi na drug način pomagati ne samo sebi, ampak tudi občini, oblasti, državi, da se zboljša in dvigne gospodarstvo.

b) Če imate to podlago znanja, boste lahko zasledovali tudi članke o gospodarstvu v »Slovenec«, »Domoljub«, »Pravici« ali obrtnih, trgovskih listih in knjigah.

c) Eno veliko spoznanje pa se še porodi pri tem študiju. Pomagati in sodelovati pri javnem delu, pri gospodarstvu ni mogoče, če je v nas sama sebičnost, pohlepnost duha »kapitalizma«. Ta se nahaja ne samo pri tistih, ki so res bogatini, ampak je večkrat skrita tudi v sreč delavca, kmeta, obrtnika. Dokaz za to: Kmet, delavec, obrtnik, ki obogati, večkrat pozabi na socialno šibkejšega, na reveža. Skriti duh kapitalizma, sebičnosti se je pokazal. Dragoceno je živo spoznanje: Krščanska ljubezen in pravičnost mora biti tudi glavna lastnost onih, ki hočejo res zboljšati socialno gospodarstvo. In živa zavest o potrebi je začetek dejanj, dejanj velikega blagoslova tudi za družbo.

Telovadba.

UIOCEP. 26. in 27. februarja se je vršil v Parizu občni zbor mednarodne unije katoliških telovadnih zvez. Zastopane so bile: Belgija, Češkoslovaška, Francija, Jugoslavija in Nemčija; opravičeno sta izostali Holandska in Švica; manjkali pa sta Avstrija in Italija. Italijansko telovadno zvezo je, kot se zdi, vlada razpustila. Občni zbor je vodil predsednik Kerchove (Belgijec). Temeljna podlaga vsemu zborovanju je bila univerzalnost: UIOCEP ne pozna državnih meja, temveč le katoliško idejo, ki premosti vsak prepad. Po običajnih poročilih predsedstva in ostalih odbornikov so podale tudi posamezne večljane zveze pregled o svojem delovanju. Našo Orlo. Zvezo je zastopal kot lansko leto br. St. Cajnkar. — Mednarodne tekme se bodo vršile: od 29. junija do 7. julija 1929 v Pragi, l. 1930 v Bruslju (Belgija) in l. 1931 v Ljubljani. To leto pa se bo vršil najbrž v Karlovih varih na Češkem nekaj mednarodni sestanek omenjenih zvez, ki se naj bi bavil s tehničnimi vprašanji. V ta namen bi izbrana telovadna vrsta češkoslovaškega Orla izvajala praktično vaje in bi zastopniki posameznih zvez ob teh izvajanjih lažje zavzeli svoje stališče. Predsednik unije je še nadalje Kerchove. V odbor je bil izvoljen kot 2. podpredsednik še 1 zastopnik čehosl. Orla. Na občnem zboru se je razpravljalo o vstopu kat. poljske organizacije v unijo, dalje se je sklenilo pridobiti tudi Irsko, Litvo, Portugalsko in Španjo za vstop v mednarodno reprezentanco. — Prav letos praznuje UIOCEP 20 letnico svojega obstoja. Ustanovljena je bila l. 1908 po prvem mednarodnem kongresu in tekmah katoliških telovadcev, ki so se vršile v Vatikanu za časa papeža Pija X., ki je znan kot velik prijatelj telesne vzgoje.

Hrvaški Orli. Od novega leta sem izdaja H. O. S. mesečni list »Orlovski Vijesnik«, ki je namenjen notranji gradbi organizacije. Zato je namenjen predvsem za orlovske odbornike in delavce. Prinaša za 1 mesec naprej prosvetni, telovadni in organizacijski načrt društvenega delovanja, navodila H. O. S. in po en osnutek predavanja. — Po zgladu dr. Rožmanovega molitvenika bodo tudi hrvaški Orli dobili molitvenik podobnega značaja. — V 4. številki »Orlovske Straže« je na uvodnem mestu priobčeno prav lepo vabilo čeških Orlov na svetovaclavske dneve v Pragi.

Iz Čehoslovaške. Pokrajinski zlet slovaških Orlov se bo vršil letos v juliju v Trnavi; mislili so prvotno prirediti zlet v Bratislavi (glavno mesto Slovaške), a se bo tam vršil letos evarhistični kongres Slovačkov, Nemčev in Madžarov. — Za vzgojo in vodstvo naraščajnikov prireja češki Orel tečaje za naraščajnske vodje; vrše se po poedi-

nih okrožjih. — Kako skrbe Čehi povsod za socialnoboljšanje, je razvidno iz tega, da imajo v Brnu orlovsko delovno borzo, ki skuša članom-Orlom preskrbeti službe oz. jim pri tem pomagati z nasveti in dejanji. V listu »Orel« redno prinaša naslove delodajalcev in delojemalcev. — Na stadionu na Letnem v Pragi se bodo vršile letos od 22. do 24. junija tekme češke sokolske zveze (COS), teden pozneje pa bo prav tam komunistična spartakijada; slednjo priredi »Proletarska zveza za telesno vzgojo« (FPT = Federace Proletaške Tělovýchovy), ki šteje po zadnji statistiki 1334 društev na ozemlju Čehoslovaške.

Češki Orli. Telovadišče na Strahovski planoti, kjer naj bi se vršili svetovaclavski orlo. dnevi, je Orlom že zasigurano. Pred leti se je tam vršil vsesokolski zlet. — Delavni odbori za predpriprave so že sestavljeni. V Brnu obstajajo propagandni, finančni, transportni, telovadni, inozemski in umetnostni odbor, v Pragi pa delujejo stavbeni, gospodarski, stanovanjski, zdravstveni, rediteljski in zabavni odbor. — Orlo. skladatelj dr. Setina je že zložil slavnostno fanfaro Orlov za l. 1929.

Iz Belgije. Vsa belgijska telovadna društva so bila do l. 1892. organizirana v nevtralni »Belgijski tel. zvezi«. Ker pa je zveza zaplula v liberalne valove, so kat. telovadci ustanovili svojo zvezo, ki obstoja še danes pod imenom »Narodna zveza belgijskih tel. društev«. A tudi med kat. društvi samimi je bilo treba premostiti nesoglasja med obema belgijskimi narodnostmi (kakor znano, so v Belgiji po narodnosti Francozi in Flamci; ti so si med seboj v precejšnji napetosti), kar se je tudi zgodilo. Skofje so l. 1923. zvezo izrečno priporočili in tudi država je končno pričela deliti kat. organizaciji podpore, kakor jih je dovoljevala nevtralni zvezi. — Danes obstajajo prav za prav tri telovadne zveze v Belgiji: nevtralna (prav za prav svobodomselna), katoliška in socialistična. — Kat. tel. zveza šteje zdaj 213 moških društev z okrog 15.000 člani; poleg teh je v ženskih društvih okrog 2000 članic. Po flamskih krajih šteje zveza več članstva nego po francoskih. Posamezna društva tvorijo nekatere srenje in te okrožja, ki so končno združena v osrednji zvezi. Zveza izdaja mesečno glasilo »Belgica«, ki ima 2500 naročnikov.

Iz Nemčije. Za 14. tel. slavnost v Kölnu, ki jo priredi »Deutsche Turnerschaft«, je bilo do 31. januarja priglasičenih 130.000 udeležencev iz 4816 društev. Pričakujejo jih do 200 tisoč; stanovanj imajo že okrog 150.000 zagotavljenih. — 11. avgusta letos bo preteklo 150 let, kar je bil rojen veliki telovadni učitelj Fr. Ludwig Jahn. Edini njegov potomec živi v Združenih državah. Ta njegov vnuk se bo udeležil s svojo družino letošnje kölnske prireditve.

IZKAZ.

izžrebanih števil II. stadionske loterije.

Glavni dobitek »Vilo Stadion« v vrednosti 160.000 Din je zadela srečka št. 47.333.

10 dobitkov v vrednosti po 4000 Din (šivalni stroji) so zadele srečke: 11.736, 21.581, 26.218, 36.145, 52.025, 58.720, 68.676, 72.257, 73.509, 74.623.

20 dobitkov v vrednosti po 2000 Din (kolesa) so zadele srečke: 6286, 7228, 10.856, 18.372, 22.984, 28.070, 35.253, 41.180, 44.831, 46.663, 50.191, 52.908, 54.880, 59.061, 63.041, 65.970, 68.684, 69.663, 69.777, 72.264.

10 dobitkov v vrednosti po 1000 Din (nihalne ure) so zadele srečke: 20.892, 25.899, 41.667, 47.254, 57.954, 58.849, 61.146, 62.529, 65.486, 66.980.

10 dobitkov v vrednosti po 500 Din (žepne ure) so zadele srečke: 3333, 5304, 12.803, 12.914, 28.039, 38.030, 47.937, 56.231, 61.440, 66.360.

20 dobitkov v vrednosti po 250 Din (razni predmeti) so zadele srečke: 353, 572, 842, 9603, 16.403, 18.612, 21.810, 24.115, 25.672, 26.542, 28.201, 29.424, 29.777, 31.485, 37.684, 49.143, 52.755, 64.031, 67.748, 73.279.

20 dobitkov v vrednosti po 200 Din (razni predmeti) so zadele srečke: 1409, 2770, 3119, 3575, 11.156, 23.569, 33.428, 40.969, 42.279, 42.511, 42.556, 47.731, 49.301, 50.702, 60.488, 61.109, 62.497, 63.665, 64.256, 65.707.

110 dobitkov v vrednosti po 100 Din (razni predmeti) so zadele srečke: 451, 740, 874, 2272, 2650, 2738, 2892, 3164, 3598, 3730, 3986, 4126, 4363, 5687, 5852, 6118, 6411, 7632, 8805, 10.047, 11.970, 13.100, 13.751, 13.858, 15.353, 16.002, 16.641, 17.293, 17.335, 17.625, 18.120, 19.187, 19.240, 20.200, 20.921, 22.148, 24.089, 24.620, 25.337, 28.622, 28.905, 29.038, 29.437, 29.977, 30.103, 30.647, 31.207, 31.406, 32.167, 32.582, 32.626, 33.298, 33.497, 33.793, 33.938, 34.395, 35.927, 36.070, 36.903, 37.199, 37.433, 37.607, 37.846, 39.171, 41.052, 41.440, 42.075, 42.713, 42.978, 44.354, 44.575, 45.082, 46.017, 46.767, 46.836, 46.909, 50.778, 52.886, 54.369, 54.499, 54.758, 54.972, 55.674, 56.314, 56.645, 56.700, 57.035, 58.427, 59.249, 59.292, 59.642, 60.609, 60.743, 61.268, 61.470, 62.087, 65.988, 66.663, 66.914, 67.129, 67.599, 68.589, 70.419, 70.785, 72.880, 73.470, 73.633, 73.986, 74.308, 74.832.

Sv. Anton v Slov. goricah.

Po dolgem času celih 15 mesecev se zopet oglašamo v »Mladosti« ter poročamo nekoliko glavnih stvari iz življenja našega odseka, ki živi na prijaznem gričku Slovenskih goric. Svojo prvo mladost je preživel skromno, a vendar je bilo lepo in prijetno orlovsko življenje. V zadnjem času se je začelo obračati vedno bolj na slabo —. Ako se ozremo nazaj, moramo priznati, da nam niso

vedno sijali solnčni dnevi; z ozirom na vse mogoče težave, s katerimi smo se morali in se še borimo, smo vendar z majhnim številom članstva delovali na polju orlovstva ter orali ledino. — Kakor je razvidno iz zapisnikov, smo imeli v preteklem letu 9 odborovnih sej, 5 fantovskih sestankov, katerih so se bratje polnoštevilo udeležili. Odsek je tudi priredil tečaj za vojaške novince. Ob lepi udeležbi ga je otvoril odsekovni predsednik Rado Mohorič. Skozi celih 12 večerov se ga je udeleževalo 10—12 novincev. K zaključku, dne 29. februarja 1923, je bil govor č. g. župnika, v katerem je polagal fantom na srce, kako se naj tudi v vojaški službi ravna po načelih Kristusovih... — V tehničnem oziru se pa ne moremo dosti ponašati. Primanjkuje nam že tako dolgo zaželeni Društveni dom. Že smo mislili, da nam je zasijala zarja lepše bodočnosti, ko smo začeli lansko jesen pripravljati vse potrebno za omenjeni dom, v katerem bi bratsko vzajemno delali za napredek in procvit katoliških organizacij. Pa se nam na drugi strani valijo na pot vsakovrstne ovire, katerih premagati sami ne moremo. — Kolikor smo telovadili, smo morali na prostem, v telovadnici, ki jo je ustvaril ljubi Bog. Vseh telovadnih ur smo imeli 24. Dne 20. avgusta smo polnoštevilo nastopili na srenjski prireditvi pri Sv. Ani. Eden najlepših trenutkov, ki jih je kdaj doživel naš odsek, je bilo dne 3. septembra, ko je naša četa, prvokrat oblečena v kroje ter s praporom na čelu sprejemala prevzvišenega nadpastirja dr. Andreja Karlina ob priliki birmovanja v naši župniji. — Nekoliko svojih moči smo posvetili tudi dramatici. Tako smo na praznik sv. Jožefa uprizorili igro »V satanovih verigah« v proslavo 1100 letnice sv. Cirila in Metoda. V spomin 10 letnice majniške deklaracije pa smo 6. junija uprizorili Finžgarjevo »Verigo« pred množestvilnim občinstvom. — Bratje širom Slovenije! To je skromno delovanje našega odseka, od katerega je morda to zadnje poročilo. Živimo tik ob grobu, vendar ne po naši krivdi. Nasprotniki, katerih ne ogreva več orlovska ideja, gledajo na to, kako bi mogli nasprotovati našim načrtom ter vsem orlovskim načelom. Iz teh razlogov nam skoraj ni mogoče več iz nizke temine — k solncu, svetlobi — kamor naš Orel hiti! — Bratje Orli! Tako Vam kličemo, mogoče za slovo, zadnji orlovski — Bog živi! — Brat Franjo.

Borovnica.

O našem odseku že dolgo ni bilo nobene poročila, pa ne mislite, da smo zaspali. Zelo pridno smo delali preteklo leto. Priredili smo 26. maja izlet, združen s telovadbo v hribovsko vas Rakitno. 24. julija smo imeli odsekovno prireditev, ki je ob lepem vremenu izpadla sijajno. Polnoštevilo smo se udeležili prireditve na Stadionu in okrožne

na Verdu. 4. septembra smo pa priredili tek posameznikov na 2000 m. Ko se je približala zima, smo se pa oprijeli notranjega dela. Telovadbo imamo ob torkih in sobotah. Fantovske sestanke pa ob četrkih. Dokaz marljivemu delu je telovadna akademija, ki smo jo priredili 4. marca z izbranimi točkami. Najbolj je ugajala simbolična vaja članov »Oj Doberdob«, katero smo morali na neodnehljivo ploskanje ponoviti. Z velikim navdušenjem se pripravljamo na prireditev S. O. Z. na Stadionu. Torej na svidenje 1. julija. Bog živi! — A—j P—č.

D. M. v Polju.

V soboto, dne 3. marca je priredil naš odsek v društveni dvorani poslovilni večer bratom, ki odhajajo letos k vojakom. Navzoči so bili skoraj vsi člani odseka, dalje članice orliškega krožka, ter več starešin. Slavlje je povzdignilo sodelovanje društvene godbe. Predsednik br. Lajavec ml. je otvoril poslovilni večer ter izpregovoril odhajajočim bratom par besedi. Nato se je v imenu orliškega krožka poslovila in zahvalila predsednica sestra Z. Lajevičeva. Godba je zavrnila orlovsko himno. Po končanem navdušenju se je v imenu izobraževalnega društva poslovil od bratov g. kaplan, nato pa načelnik br. Rešek. V imenu vseh odhajajočih se je zahvalil br. Tone Pavšič. — Teško se bomo ločili od br. Kobala, Šeška in Vidrgarja, a najtežje bomo pogrešali br. Pavšiča. Nad tri leta je vodil odsek kot predsednik, se trudil in delal zanj. Dolgo časa smo živeli skupaj, tako da nam bo težko sedaj, ko se bomo ločili. — Bog živi! — Zdravko.

Št. Jošt nad Vrhniko.

Že izginja zadnji sneg po naših hribih in dolinah in po naših holmih že veje pomladanski vetrič. Tudi škripanček že prepeva svojo pomladansko glorio. Med to veselo ptičje petje pa se mešajo tudi otožnejši glasovi onih, katerim pomlad ni prinesla veselja. Slišijo se otožni vriski onih, ki odhajajo. Sliši se otožno petje onih, ki zapuščajo dom in se s težkim srcem podajajo v svet. Nekateri grede, da se oddolže svoji vojaški dolžnosti, drugi zopet s tem namenom, da si drugod poiščejo boljše službe in da si prislužijo boljšega kruha. Dragi bratje, Vam, ki ste z nami vred orali trdo orlovsko ledino, Vam, s katerimi skupaj smo preživeli toliko lepih in veselih ur, Vam, ki ste bili priče naše ustanovitve in našega težkega dela, Vam, s katerimi smo se skupno borili za ista načela in skupno pomagali graditi dom, ki bo časten spomenik vsega našega dela, Vam bratje, kličemo sedaj, ko odhajate, v slovo bratski Bog živi. — Mi se zanašamo, da boste tudi v tujini pionirji naše misli in našega prepričanja. Vsak izmed Vas naj bi šel na tuje kot vnet in goreč apostol naše misli in organizacije. Bodite tudi v tujini orlovstvu v čast in slovenskemu narodu v ponos. Bodite trdni, da Vas hrupni in zapeljivi

svet ne potegne v svoj vrtinec. Naj Vam bo, bratje, to bivanje v tujini čas preizkušnje, ki Vam utrdi značaj, da se zdravi in krepki povrnete v naš odsek, da bomo z združenimi močmi zopet delovali v svoj in domovine procvit. — Bog živi! — J. Z.

Sv. Tomaž pri Ormožu.

Z novo pomladjo je tudi oživilo delo in življenje okrog našega doma. Oddahniški se od lanskih trudov in naporov so bratje in sestre spet navdušeno prišli za delo v novem Domu. — Mnogo domov se je zgradilo po vojni in večinoma vsi brezdvomno na inicijativno duhovnikov, onih duhovnikov, o katerih ne ve izvestna žurnalistika ničesar drugega kot obrekovanje. — Duhovnik je bil tisti, ki je slovenskemu ljudstvu stal ob strani v težkih časih in mu bil vedno vodnik in očetovski svetovalec. Gotovi ljudje so mu nevoščljivi za tisto malo hvaležnosti, ki mu jo, hvala Bogu, izkazuje večina našega ljudstva. — Bratje, teh nevoščljivcev mi ne bomo posnemali. Ohranimo hvaležnost in spoštovanje našim duhovnikom, ker mnogo so storili in požrtvovalno delajo za procvit orlovstva. Bog živi!

Št. Vid pri Stični.

Nič se ne oglasimo, pa zato naj bratje nikar ne mislijo, da spimo. Če se ne drzemo, poskusiti svoje sreče na mednarodnih tekmah, smo pa zato tem bolj drzni v domačem krogu. — Na praznik sv. Jožefa je priredil naš odsek kaj dobro uspelo akademijo. Z njo je hotel proslaviti med ljudmi vzvišeno idejo orlovstva s tem, da je pokazal, kaj Orel misli in dela in čuti in kakšne uspehe dosega. — Morda bi razvajeni gledalec iz Ljubljane ta ali oni nastop ali gib obsodil kot nekoliko okoren, kako besedo bi smatral preboječje izgovorjeno. Toda kdor vpoštevata dejstvo, da so telovadilci kmečki fantje, zrastle v trdem in napornem delu, da so govorili preprosti sinovi kmečkih družin, kateri so že davno zadnjič pritisnili kljuko šolskih vrat, ta bo pa naravnost začuden, da so mogli doseči tako dovršen nastop ter tako jasno in krepko besedo. — Že prva točka akademije je vzbudila pozornost vsega občinstva. Navadno so otvarjali akademije gospodje z uvodno besedo, sedaj je stopil na pozorišče brat Lojze in nam pokazal, spremljan s skioptičnimi slikami, ob zgledu sv. Jožefa, kakšen je življenski vzor Orla. Resnično, nikoli ne bi pričakoval tako odličnega nastopa. Dalje so se vrstile telovadne točke z deklamacijami. Telovadci so sigurno izvajali gibe in točno sledili taktu. Le pri nekaterih gibih vzročenja in zanočenja v vležni opori bi želeli pri vseh bolj enakega odklonskega kota. Posebno zadovoljstvo so vzbujali pri občinstvu ljubki nastopi naraščaja. V deklamacijah so nas poučevali Orli in Orličiči o socialnih in narodnih dolžnostih in nam tako kazali vsobino orlovske vzgoje. Eden nas je povedel v Istro, drugi v Trst, tretji v Gorico, četrti v Koro-

tan, vsi spremljani s skioptičnimi slikami, v hitrem menjavanju vlog ob navzočnosti vse orlovske družine. Spored je nudil tudi več izbranih pevskih točk. — V zaključnem govoru pa smo zvedeli v par krepkih potezah potrebo orlovske organizacije, svetljuje no po njeni zgodovini, zgledih od drugod, po potrebah današnjih dni in po izgledih v

bodočnost. — Udeležba je bila nepričakovano velika. Toliko mož je videla dvorana doslej le ob najbolj obiskanih političnih shodih. Bila je natrpna do zadnjega kotička. In vsa ta množica se je razšla zadovoljna z dosedanji sadovi. Marsikak oče pa je sklenil: če je pa tako, se bo pa tudi naš zapisal.

UREDNIKOV RADIO

Št. Vid pri Stični. Način vaše akademije je nov in ste s svojim lepim uspehom pokazali tudi drugim odsekom pot. Načelnega pri mnogih akademijah doslej ni bilo zadosti. Vi ste pravo pogodili: vera, narod in Orel, to tvori pravilno trojko!

M. Sv. Tomaž p. Ormožu. Predlog v zadnji polovične vožnje ob zvezni prireditvi sem oddal pripravljalnemu odboru; upam, da bo mogoče izposlovati podaljšanje. Takoj po taboru pa ne bom mogel iti s Teboj, ker sem še ves teden potem zaposlen. — Ali si z dosedanji odgovori razpisane enquete zadovoljen? Bi se pri vas ne dalo kaj zaslužiti s čebelarstvom? Gospoda kaplana pozdravite! Ker vam je pripomogel do lastnega Doma, ga dobro vporablajte — s tem pokazete najlepše svojo hvaležnost.

F. K. R. Tvoj dopis »Pod križem« je prav čeden. Škoda, da je prišel za postno številko že prepozno. Bo ostal v uredniški mapi, da pride primeren čas za objavo. Napiši še večkrat kaj sličnega.

Zdravko — D. M. v Polju. Naj Tvoje kratko poročilo o poslovnem večeru nagne vse odseke, da priredijo kaj sličnega bratom, ki odhajajo k vojakom. Še boljše pa bi bilo, ko bi ob tej priliki poskrbeli za eno ali drugo strokovnjaško predavanje o vojaški službi, ki bi brate opozorilo na dobre in slabe strani vojaščine, jih pripravilo na vse, kar jih zna na prvi mah razočarati in jim vzeti veselje in orlovsko samozavest. Obljuba, da pošlješ še kaj, drži — kaj ne da?

Franjo pri Sv. Antonu v Slov. gor. Nameraval sem zadnji odstavek Tvojega dopisa črtati, a sem ga vendar pustil in le malo omilil. Naj bratje drugod vedo za vaše težave. A obupavati Orel ne sme! Saj niso razmere take, da bi morali prenehati — držite se v toplem orlovskem gnezdu, če vas tudi ni veliko. Predvsem pa skušajte si pridobiti prijateljev s prijaznostjo, značajnostjo in so-

delovanjem pri vsem, kar je dobrega, katoliškega in plemenitega. S tem boste podrli vse predsodke in si srca vseh dobrih ljudi pridobili. Ko ste v skromnih razmerah lepo začeli, vztrajajte naprej, prišli bodo zopet lepši dnevi s solncem in toploto. Bog živi!

Sv. Ana v Slov. goricah. Vašemu ustanovnemu članu g. kapetanu Fr. Mažirju v Ameriko, katerega osebno poznamo in čislamo, se bo od uprave pošiljala »Mladost«. Vi pa ostanite z njim v stalnih pismenih stikih. Kaj pa drugi odseki? Saj imajo gotovo tudi prijatelje v Ameriki, ali jim ne pošiljajo poročil o stanju in delu domačega Orla, jih ne prosijo, da bi si tudi naročili »Mladost«? Naš list bi bila lepa vez med staro in novo domovino!

Janez Vaščan. Bo! Ob priliki kakega orlovskega praznika pride. Duša fantovska je pogojena. V izrazih se človek pa izvežba.

L. Gubenc, Trebnje. Za hitro in lepo poročilo o okrožnih tekmah zaslužiš res pohvalo. Še meni je postalo toplo pri sreju, ko sem čital, s kakim navdušenjem in junaštvom ste vztrajali. Komur orlovski ogenj v sreju gori, še mraza ne čuti, vsaj pri tekmah ne. Držite še nadalje okrožje v delu in disciplini, potem pa na svidenje tudi na stadionskih tekmah! Poročilo prinese majeva številka. Bog živi vsem odsekom okrožja!

A—j P—č, Borovnica. V koš ni romal Tvoj »dopisček«, kakor vidiš, in sicer zato ne, ker dokazuje pridno delo vašega odseka. Po takih uspehih in po obisku našega predsednika, ki vas je gotovo nanovo navdušil, boste pač še vztrajnejše delali in še lepše uspehe želi. Zlasti posvetite vso skrb in ljubezen naraščaju. Nekaj zaprek je povsod, a mlad Orel jih v junaškem poletu kar »preplovec«. Samo to še: prihodnjic piši samo na eno stran, da mi za tiskarno ne bo treba prepisovati. Se mi zdi škoda za čas. Bog Te živi!

Vsebinska 4. številka: F. K. R.: Maj. — Prosveta in vzgoja: Fr. Neubauer: Tam doma! — Br. Janez: Zgodba treh src. — I. Dolenc: O varčnosti. — Urednik: Mehikanski junak. — Carantanus: Naše narodno občestvo. — Organizacija: Dr. J. Basaj: Slavnostni govor na VI. telov. akademiji J. O. Z. — Od zmage do zmage. — Priznanje in zahvala. — Študij socialnega vprašanja in življenje. — Po svetu okrog: Telovadba. — Iz kraja v kraj: Izkaz izžrebanih števil II. stadionske loterije. — Sv. Anton v Slov. goricah. — Borovnica. — D. M. v Polju. — Št. Jošt nad Vrhniko. — Sv. Tomaž pri Ormožu. — Št. Vid pri Stični. — Urednikov radio. — Slika: Mehikanski junak.

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**

**KLIŠARNA
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK
BAKROTISK
SVETLOTISK**

Prodajalna K. T. D.

il. Ničman, v Ljubljani

opozarja na svojo veliko zalogo poučnih knjig lastne založbe. Prav posebno pa priporoča govore dr. M. Opeke:

„Brez vere“, Din 6.—, „Za resnico“, Din 10.—, „O dveh grehah“, Din 12.—, „Velika skrivnost“, Din 18.—, „Zgodbe o človeku“, Din 28.—. Po pošti D 1:50 več.

Šolske zvezke

raznvrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

Knjigovoznica K. T. D.

v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača

**Kolinska
cikorija**

**je izborna in izdatna
Zelo priporočamo!**

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznvrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove proti razpoki in prelomu.
 3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
- Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg števil. 15

priporoča svojo zalogo

**dežnikov,
solnčnikov in
izprehodnih
palic**

Popravila izvršuje točno in solidno.

TRGOVINA

MARIJA ROGELJ

priporoča veliko zalogo raznvrstnega blaga za plašče, obleko in perilo, brisače, namizne prte, servijete, cvilih, fine nogavice za otroke, dame in gospode in veliko izbiro domačega izdelka. Perilo za dame in gospode. Izgotovljene obleke in plašči za velike in male, predpasniki za odrasle in otroke iz listra, klota, kontenine in šifona. Blago dobro, prav nizke cene!

POZOR

Kje kupujete

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dež. plašče, dežnike in dr. modno blago kupite najceneje pri „AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Kupujte pri lastnem podjetju!

DRUŠTVENA NABAVNA ZADRUGA V LJUBLJANI (LJUDSKI DOM)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.**

Tiskovine za Čebellco. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebellco.

Zahtevajte cenik!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi c. poleg hotela „Union“

obrestuje

hranilne vloge najugodnejše

Varnost nudijo lastna palača, nad polovica delnic hotela „UNION“, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. — Denar se naloži lahko tudi po pošt. položnicah.

POZOR!

Najbolje in najceneje si nabavite vsa moška, fantovska in deška oblačila, dežne plašče kakor tudi srajce, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, dežnike itd.

v novootvorjeni konfekcijski trgovini

Josip Ivančič, Ljubljana

Dunajska cesta št. 7.

NAJCENEJE se oblečete, ako kupujete

gotove moške in deške obleke domačega izdelka **JOS. OLUP** Ljubljana pri Stari trg št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hla-

čevino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. Obenem se priporoča znana **POD TRANČO** kjer gostilna se točijo najboljše štajerska in dolens. vina.

J. NEŠKUDLA

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25

tvornica cerkvenih paramentov, zastav in pribora

izdeluje:

orlovske zastave, trakove in ima v zalogi ves k zastavam pripadajoči pribor.

Naročila in popravila se izvršujejo pod strokovnim vodstvom najvestnejše in pod najugodnejšimi pogoji.

Proračuni, vzorci, načrti in vsa potrebna pojasnila franco in gratis na razpolago.

Telefon šte. 16.

Ustanovljena l. 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA, Prešernova ul.

Stanje vložnega denarja nad 1 milijardo, 200 milij. kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar ne-doletnih župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.